आर्थिक वर्ष २०७४/७५को

नीति, कार्यक्रम तथा बजेट बक्तव्य

तिलागाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

जुम्लाजिल्ला

प्रदेशनं. ६

२०७४

विषयसूची

खण्ड१ - परिचय ..... - 4 -

१.१ तिला गाउँपालिकाकोसंक्षिप्त परिचय ..... - 4 -

१.१.१ तिला गाउँपालिकाको राजनैतिक विभाजन ..... - 4 -

१.१.२ भौगोलिक अवस्था तथा सिमाना ..... - 4 -

१.१.३ प्रमुख नदीनाला, हिमाल र विशेष क्षेत्र ..... - 4 -

१.१.४ धर्म, सस्कृति र जातजाती ..... - 4 -

१.२विद्यमानअवस्थाकोसमिक्षा ..... - 5 -

१.२.१सबलपक्ष ..... - 5 -

१.२.२कमजोरपक्ष ..... - 5 -

१.२.३अवसर ..... - 5 -

१.२.४चूनौती ..... - 5 -

१.३वार्षिकनीति, बजेटतथाकार्यक्रमतर्जुमाकालागिअवलम्बनगरिएकोपद्धति ..... - 6 -

१.४आयोजनाप्राथमिकिकरणकाआधारहरु ..... - 6 -

खण्ड२ - चालुआ.व.२०७३/७४कोसमिक्षा ..... - 7 -

२.१साविककोस्थानीयनिकायहरुबाटसम्पन्नकार्यक्रमकोसमिक्षा ..... - 7 -

२.२विषयगतनिकायहरुस्थानीयतहमाहस्तान्तरणहुनुपूर्वसम्पन्नकार्यक्रमकोसमिक्षा ..... - 7 -

२.३स्थानीयतहगठनपश्चातसम्पन्नकार्यक्रमकोसमिक्षा ..... - 7 -

२.४गैहृसरकारीसंघसंस्थाहरुबाटसम्पन्नकार्यक्रमकोसमिक्षा ..... - 7 -

खण्ड३ - आगामीआ.व.२०७४/७५कोनीति, बजेटतथाकार्यक्रम 8

३.१सोंच 8

३.२लक्ष्य 8

३.३उद्देश्य 8

३.४अपेक्षितउपलब्धी 8

३.५वार्षिकबजेटतथाकार्यक्रमतर्जुमागर्दाअवलम्बनगरिएकाप्रमुखनीतितथाआधारहरु 8

३.५.१समग्रनीतितथाआधारहरु 8

३.५.२क्षेत्रगतनीतितथाआधारहरुः 10

३.६मुख्यमुख्यआयोजनारक्रियाकलापहरु 17

३.७अनुमानितव्ययरस्रोतव्यवस्थापन 17

३.८ आर्थिक वर्ष २०७४\७५ को योजना बैंक 21

खण्ड४ - अनुसूचिहरु 24

अनुसूचि१ - आय व्ययको विवरण 24I

अनुसूचि२ राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान 27

अनुसूचि३ व्यय अनुमान 29
अनुसूचि४ - वित्तीय व्यवस्था अनुमान 31
अनुसूचि६ - वार्षिक विकास कार्यक्रम..34
अनुसूचि७ - वार्षिककार्यक्रमकार्यान्वयनयोजना ....**Error! Bookmark not defined.**

खण्ड१ -परिचय

१.१ तिला गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

नयाँ नेपालको नयाँ संरचना बन्नु पुर्व मध्य पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने कर्णाली अञ्चलको पाँच हिमाली जिल्लाहरु मध्येको एक जुम्ला जिल्लाका दक्षिण पश्चिम क्षेत्रका साविकका चार गाउँ विकास समितिहरु रारालिही, कुडारी, घोडेमहादेव र मालिकाठाँटाको संयोजन भई हाल ६ नं। प्रदेश अन्तर्गतका स्थानीय तहहरु मध्ये तिला गाउँपालिका २०७३र११र२७ मा नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित सूचना बमोजिम गठित एक स्थानीय तह हो । भौगोलिक रुपमा बिकट र दुर्गम भए तापनि तिला गाउँपालिकाको भौगोलिक, व्यावसायिक, वातावरणीय, धार्मिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय लगायतका विभिन्न बहुआयामिक पक्षहरुबाट महत्वपूर्व पहिचान रहेको छ ।सदावहार शान्त रुपमा प्रवाह भई रहने तिला नदिको नामबाट यस गाउँपालिकाको नाम ूतिलाू रहन गएको हो । नेपालको जनगणना २०६८ अनुसार १३६०७ जनसंख्या रहेको यस गाउँपालिकाका मुख्य उत्पादनको रूपमा आलु, सिमि, फापर, कोदो रहेका छन् भने उच्च हिमाली भू(भागमा अति मुल्यवान र महत्वपुर्ण जडिवुटी जस्तै पदमचाल, कटुकी, यार्सागुम्वा आदि पाइन्छ।

१।१।१ तिला गाउँपालिकाको राजनैतिक विभाजन

प्रदेश	: ६ नं।
जिल्ला	: जुम्ला
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय	: डुण्डेली, रारालिही
वडा सङ्ख्या	: ९

१।१।२ भौगोलिक अवस्था तथा सिमाना

क्षेत्रफल	: १७५।४९ वर्ग कि।मी।
पूर्व	: तातोपानी गाउँपालिका
पश्चिम	: कालिकोट जिल्ला
उत्तर	: हिमा गाउँपालिका
दक्षिण	: कालिकोट जिल्ला

१।१।३ प्रमुख नदीनाला, पोखरी र विशेष क्षेत्र

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा पर्ने सबैभन्दा ठूलो तिला नदि कालिकोटको सिमानामा पुगि हिमा गाउँपालिकाबाट प्रवाह भई आउने।।।।नदि सँग मिसिन पुग्दछ ।घोडेपोखरी यस गाउँपालिकाको दक्षिणमा पर्दछ ।

१।१।४ धर्म, सस्कृति र जातजाती

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा हिन्दु, बौद्ध र ईसाई धर्मालम्वीहरुको बसोवास रहेको छ । यस क्षेत्रमा दशैं, तिहार, साउने संक्रान्ति, माघे संक्रान्ति, ल्होसार, क्रिसमस लगायतका पर्वहरु मनाउने गर्दछन् । यस क्षेत्रमा व्राहमण, क्षेत्री, दलित लगायतका जातजातिहरुको मिश्रित बसोबास रहेको छ ।

१.२विद्यमानअवस्थाकोसमिक्षा

१.२.१ सबल पक्ष

तिला गाउँपालिकाजुम्ला जिल्ला भरिकै एक आर्थिक समृद्धिको सम्भावना बोकेको क्षेत्र हो । यस क्षेत्रमा रहेका वन पैदावरलाई सदुपयोग गरी जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र सञ्चालन गर्न सक्ने सम्भावनाहरु प्रशस्त मात्रामा रहेका छन् । पाटन क्षेत्र, त्रिवेणी, बाइसथाप्ला, दहचौर रारा पाताल आदि यस क्षेत्रको अथाह पर्यटनका सम्भावना बोकेका क्षेत्र हुन्।सदावहार रुपमा बगिरहने तिला नदि बाट मेगा हाइड्रो प्रोजेक्ट संचालन गरी यस क्षेत्रको आय आर्जनमा वृद्वि गर्न सकिन्छ ।यस क्षेत्रमा मौसमी खेतीको रुपमा सिमी, आलु, मकै, कोदो, फापर, जौ, चिनो, कागुनो, गहुँ, भटमास, धान, मसुरो, तोरी लगायतका तेलहन, दलहन, खाद्यान्न तथा नगदे बालीको पर्याप्त मात्रामा उत्पादन गरी निर्वाहमुखीबाट व्यवसायिक कृषितर्फ उन्मुख हुन सकिने अवस्था रहेको छ । यस क्षेत्रमा व्राह्मण, क्षेत्री र दलित जातिको मिश्रित बसोबास रहेकाले यस क्षेत्र बहुभाषिक, बहुसाँस्कृतिक, बहुजातीय बिशेषताले भरिएको छ । धार्मिक सहिष्णुता र सामाजिक सद्भाव यस क्षेत्रको अभिन्न चिनारी रहेको छ ।

१.२.२ कमजोर पक्ष

भौगोलिक विकटताका कारण यस क्षेत्रमा यातायातको सञ्जाल विस्तार गर्न सकिएको छैन ।तिला नदिमा एक पक्की पुलको अभावमा साविकका घोडेमहादेव र मालिकाठाँटा गाविस सडक संजालले जोडिन सकेको छैन । विकासका पूर्वाधारहरुको यथेष्ट मात्रामा विकास र विस्तार गर्न सकिएको छैन । शैक्षिक अवस्थामा राष्ट्रिय स्तरभन्दा न्यून रहेको छ । विद्यालय छाड्ने, अनुपस्थित हुने र कक्षा दोहोर्‍याउने विद्यार्थीको सङ्ख्या बढ्दो क्रममा रहेको छ । स्वास्थ्यकर्मी, स्वास्थ्य संस्थाहरुको गुणस्तर वृद्धि गर्न नसकिएका कारण प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवाको प्रत्याभूत गर्न सकिएको छैन भने अर्को तर्फ पर्याप्त स्रोत साधन, आर्थिक अभाव, गरिवि, भौगोलिक विकटताको कारणले कतिपय विरामी, सुत्केरीको समयमै अस्पताल पुर्‍याउन नसकिएर अकालमै ज्यान गुमाउनु पर्ने अवस्था रहेको छ ।

१.२.३ अवसर

तिला गाउँपालिकाको त्रिवेणी क्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विकास गर्न सकिने प्रशस्त सम्भावना रहेको छ । घोडेपोखरी, बाईसथाप्ला, माथिल्लो रारामा ट्रेकिङ रुटको विकास गरीहोमस्टे संचालन गरी अर्थोपार्जन गर्न सकिन्छ । यसैगरी यस क्षेत्रमा पाईने वनपैदावर तथा कृषि उत्पादनलाई व्यवसायिकता तर्फ उन्मुख गराउन सकिने सम्भावना कायम रहेको छ ।तिला नदिमा हाइड्रोपावर संचालन गरी सम्पुर्ण जुम्ला जिल्लालाई उज्यालो बनाउन सकिन्छ । रारालिहीमा गोधुलीको दृश्य अवलोकन गर्न सकिने भ्यु टावर संचालन गर्न सकिन्छ ।

१.२.४ चूनौती

दुई दशकपछि तिला गाउँपालिकाले जनप्रतिनिधि विहीन अवस्था पार गरेको छ । यससँगै अनगिन्ती परिवर्तनका संवाहकहरुको उदय हुनु स्वाभाविक रहेको छ । तथापि विगतमा जनप्रतिनिधिविहीन राज्य संयन्त्रले सिर्जना गरेका सर्वसाधारण र जनतावीचको दुरी कम गर्नमा अबको उर्जाशील समयवधि खर्च गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ । यसै वीच राज्यको शासन व्यवस्थामा संघीयताको नयाँ अभ्यास स्थानीय सरकारको काँधमा आईसकेकाले स्थानीय तहको सफल कार्यान्वयन गर्ने युगान्तकारी जिम्मेवारीलाई सफलतापूर्वक अवतरण गर्ने दायित्व थपिएको छ । विविध कारणबाट राज्यको मुलप्रवाहीकरणबाट वञ्चित भएका समूहलाई गतिशील शासन पद्दतिमा समाहित गर्दै लैजानुपर्ने जिम्मेवारीहरु युगले प्रदान गरेको छ ।

गुणस्तरीय शिक्षा, सर्वसुलभ स्वास्थ्य, यातायातको पहुँच, आर्थिक विकास, दीगो आवास, खाद्य सुरक्षा, गुणस्तरीय जीवनको प्रत्याभूत गर्न कटिबद्ध भई लाग्नुपर्ने भएको छ । नेपाल सरकारले अन्तराष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धताहरु पुरा गर्न दिगो विकासका लक्ष्यहरुको प्राप्ति, मानव विकास सूचकांकमा उल्लेख्य सुधार गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ । सुशासनको प्रत्याभूत गराई जनस्तरमा राज्यको उपस्थितिको वोध गराउँदै राज्य र राष्ट्र निर्माणलाई सुदृढ बनाउँदै लैजानुपर्ने अवस्था विद्यमान रहेको छ ।

१.३ वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमाका लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति

- नेपालको संविधानले प्रत्याभूत गरेका मौलिक अधिकारहरु,राज्यका निर्देशक सिद्धान्तहरु तथा नीतिहरुलाई वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तय गर्ने प्रमुख आधारको रुपमा लिइएको छ ।
- नेपाल सरकारबाट आ।व। २०७४।७५ को लागि प्रस्तुत भएको नीति तथा कार्यक्रमलाई तिला गाउँपालिकाको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जूमा गर्ने मूल आधारको रुपमा लिईएको छ ।
- नेपाल सरकारवाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्यविस्तृतिकरण प्रतिवेदनलाई मुख्य आधारको रुपमा लिईएको छ ।
- गाउँपालिकाको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा प्रतिवद्धता कायम गरेका विषयहरु, विभिन्न सन्धी सम्झौताहरुलाई महत्वपूर्ण सन्दर्भको रुपमा प्रयोग गरिएको छ ।
- न्यायालयबाट विभिन्न समयमा प्रतिपादन भएका न्यायीक नजिर, सार्वजनिक महत्वका आदेश तथा फैसलाहरुलाई समेत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमामा महत्वपूर्ण आधारको रुपमा लिइएको छ ।
- चौधौं आवधिक योजनाले राखेका दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्यहरुलाई मध्यनजर गर्दै नीति तथा कार्यक्रमहरु तय गरिएको छ ।
- सहस्राब्दी विकास लक्ष्यहरुको अभ्यासबाट सिर्जित नौलो अवसरहरुको सदुपयोग गर्दै दिगो विकासका लक्ष्यहरु हासिल गर्नका लागि स्थानीय स्तरबाट चाल्न सकिने कदमहरुलाई नीति तथा कार्यक्रम तर्जूमा गर्ने पद्दतिको रुपमा लिइएको छ ।
- संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालयले समय समयमा जारी गरेको निर्देशिका, परिपत्रलाई नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाको आधारको रूपमा लिइएको छ ।
- स्थानीय स्वायत्त शासन संचालन ऐन र नियमावलीमा उल्लेखित प्रचलित प्रावधानहरुको जगमा उभिएर पनि नीति,कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गरिएको छ ।
- आम तिलावासीको जनभावना तथा अपेक्षालाई नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमामा सम्वोधन गरिने प्रयास गरिएको छ ।

१.४ आयोजना प्राथमिकिकरणका आधारहरु

आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को लागि विभिन्न आयोजनाहरु प्राथमिकीकरण गर्दा देहायका बिषयहरुलाई आधारको रुपमा प्रयोग गरिएको छः

- चौधौं आवधिक योजना तथा अन्य क्षेत्रगत आवधिक योजनाहरुले निर्दिष्ट गरेका विषयहरु समावेश गरी क्रमागत एवं अधुरा रहेका आयोजनाहरु तथा थोरै रकममा सम्भार गरी पुनः सञ्चालनमा ल्याउन सकिने आयोजनाहरु,
- सर्वसाधारण नागरिकलाई तत्काल प्रत्यक्ष राहत तथा फाईदा हुने तथा स्वरोजगार प्रवर्द्धन हुने आय आर्जन वृद्धि हुने प्रकारका योजना तथा कार्यक्रमहरु,
- आर्थिक विकास र गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने योजना तथा कार्यक्रमहरु,
- कृषि उत्पादनमा वृद्धि हुने तथा सहयोग पुऱ्याउने योजना तथा कार्यक्रमहरु,

- वातवरण संरक्षण तथा सम्वर्द्धन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलतामा सहयोग पुर्‍याउने प्रकारका योजनाहरु,
- स्थानीय स्रोत साधन, सीप क्षमताको अधिकतम परिचालन तथा सञ्चालन भई क्षमता विकास हुने किसिमका योजना तथा कार्यक्रमहरु,
- पिछडिएका समुदाय जस्तै दलित, जनजाति, महिला तथा बालबालिका तथा अति विपन्न वर्गको आय आर्जन तथा सीप विकासमा टेवा पुग्ने मुख्य कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु,
- प्रतिस्पर्धात्मक तथा तुलनात्मक लाभका वस्तु तथा सेवाको उत्पादन तथा प्रवर्द्धन हुने कृषि, गैर कृषि र सेवा क्षेत्रका कार्यक्रमका आयोजनाहरु,
- गाउँपालिकाको आन्तरिक आय श्रोत वृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु,
- सामाजिक परिचालनका माध्यमबाट पहिचान गरिएका लक्षित समूहका मागलाई सम्बोधन गरिने विषयहरु,
- बढी भन्दा बढी जनसहभागिता जुटाउन सकिने तथा बढी श्रममूलक कार्यक्रम र आयोजनाहरु,
- ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गमैत्री कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिईएका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु,
- लागत साझेदारीमा सञ्चालन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरु,
- समुदायलाई विपद तथा जलवायु परिवर्तन उत्थानशिल बनाउने आयोजना तथा कार्यक्रमहरु,
- सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुर्याउने आयोजना तथा कार्यक्रमहरु,

खण्ड २ – चालु आ.व.२०७३/७४को समिक्षा

२.१ साविकको स्थानीय निकायहरुबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा

२.२ विषय गतनिकायहरु स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुनुपूर्व सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा

२.३ स्थानीय तह गठन पश्चात सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा

२.४ गैह्रसरकारी संघ संस्थाहरुबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समिक्षा

खण्ड ३ - आगामी आ.व.२०७४/७५को नीति, कार्यक्रमतथा बजेट

३.१ सोंच

नेपालको एक समुन्नत, समृद्ध र उत्कृष्ट स्थानीय तहको रुपमा तिला गाउँपालिकालाई स्थापित गर्ने दीर्घकालीन सोच रहेको छ ।

३.२ लक्ष्य

आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को अन्त्यसम्ममा तिला गाउँपालिकामा भौतिक विकासका प्रगतिहरु आम तिलावासिहरुले महसुस गर्न सक्ने लक्ष्य लिइएको छ ।

३.३ उद्देश्य

तिला गाउँपालिकाबासीले एक वर्षभित्रमा आफ्नो जीवनस्तरमा परिवर्तन भई दैनिक जीवनयापनमा सहजता भएको महसुस गर्नेछन् ।

३.४ अपेक्षित उपलब्धी

आ।व। २०७४।७५ को अन्त्यसम्ममा देहायका उपलब्धीहरु हासिल गर्न सकिने अपेक्षा राखिएको छः

सडक सञ्जालको विस्तार, स्तरोन्नति तथा सुरक्षित, गुणस्तरीय र भरपर्दो यातायातको पहुँचमा वृद्धि भएको हुनेछ ।

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयका भौतिक संरचनाहरुको निर्माण कार्य सुरु भई सेवा प्रवाहलाई सरल, प्रभावकारी र जनमुखी भएको हुनेछ ।

उज्यालो तिला अभियान सुरु भई तिला गाउँपालिकाका सबै क्षेत्रमा विद्युत सेवाको सुनिश्चितता प्रदान गर्ने कार्यले तिब्रता प्राप्त गरी जलविद्युत उत्पादनमा उल्लेख्य प्रगति हासिल भएको हुनेछ ।

तिला गाउँपालिका क्षेत्रमा स्वास्थ्य तथा शिक्षा क्षेत्रमा देखिएका कमी कमजोरीहरुलाई निवारण गर्दै गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा तथा शिक्षाको व्यवस्था उपलब्ध हुनेछ ।

तिला गाउँपालिकामा गरिदैं आएको परम्परागत कृषि प्रणालीमा सुधार ल्याई कृषक, युवा, लक्षित वर्ग लाभान्वित हुनेछन् र यहाँको कृषिमा उत्पादन बृद्धि भइ व्यवसायिकरण शुरु भएको हुनेछ।

विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिएको हुनेछ ।

सार्वजनिक प्रशासनलाई चुस्त, दुरुस्त, पारदर्शी, जवाफदेही, भ्रष्ट्राचारमूक्त बनाउन गुनासो सुनुवाई संयन्त्रलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

३.५वार्षिकबजेटतथाकार्यक्रमतर्जुमागर्दाअवलम्बनगरिएकाप्रमुखनीतितथाआधारहरु

३.५.१समग्रनीतितथाआधारहरु

१. मुलभूत नीति तथा कार्यक्रमः

   १. स्थानीय तहको शासन संचालन गर्न अत्यावश्यक कानुनहरु तर्जुमा गरी सम्मानित गाउँसभा बाट पारित गराइ आम नागरिकलाई गाउँ सरकारको उपस्थिति आभाष दिलाइनेछ ।

२. रचनात्मक तथा सकारात्मक सोचका साथ उन्नति, प्रगति, समृद्दि एवं विकासको दूरदृष्टी तय गरी योजनाबद्ध तरिकाले अगाडि बढ्न गाउँपालिकाको विद्युतीय प्रोफाइल (Electronic Profile)निर्माण गरी गाउँपालिकाको पञ्च वर्षीय गुरू योजना तयार गरिनेछ ।
३. समृद्ध गाउँपालिका निर्माणका लागी सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भुमिकालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।गाउँपालिका भित्रका सम्पुर्ण सहकारी संस्थाहरुको लागत संकलन गरी सहकारीहरुको अनुगमन, सुपरिवेक्षण गरिनेछ ।
४. बजेट विनियोजन गर्दा संविधानले निर्दिष्ट गरेको लक्ष, आम जनसमुदायको चाहना, अपेक्षालाई हासिल गर्ने गरी कार्यक्रम तय गरिनेछ ।
५. कृषि क्षेत्रलाई गाउँपालिकाको उत्पादनको प्रमुख क्षेत्रको रुपमा विकास गरिनेछ । स्थानीय तरकारी, बाली, नगदेवाली, फलफुल, नर्शरीहरुलाई संरक्षण, संवर्द्वन र कृषि उत्पादनलाई जोड दिइ कृषिको आधुनीकिकरण र व्यवसायीकरण गर्दै कृषिमा आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र बनाउने तर्फ जोड दिनुका साथै गुणस्तरीय तरकारी, फलफुल, नगदेवाली उत्पादन र बेचबिखन गर्न आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
६. उत्पादनमुलक रोजगारीको अवसर सिर्जना गरी युवालाई रोजगार उपलब्ध गराइनेछ । युवालाई कृषीमा आकर्षित गर्न विशेष योजना तयार गरिनेछ । आन्तरिक रोजगारि तथा आय आर्जनका सम्भावनाहरुलाई खोज अनुसन्धान गरी वैदेशिक रोजगारीलाई न्युनिकरण गर्न प्रयास गरिनेछ ।
७. विकासका कार्यहरुलाई परिणाममुखी बनाउन नतिजामा आधारित (Result Oriented) विकास गर्ने परिपाटी अवलम्वन गरिनेछ ।
८. जडिबुटी र फलफूलको उत्पादन तथा बेचबिखनको सम्भाव्यतालाई हृदयङ्गम गर्दै नर्सरीको स्थापना तथा बजारीकरण गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
९. गाउँपालिकामा निर्माण हुने भौतिक पूर्वाधारहरुलाई गुणस्तर र प्रभावकारी बनाउन प्राविधिकरुपमा पूर्व सम्भाव्यता अध्ययनलाई अनिवार्य बनाइने छ ।
१०. गाउँपालिकामा रहेका प्राकृतिक श्रोत, जडीबुटी, लोपोन्मुख बन्यजन्तु लगायतको संरक्षण र सम्वर्द्वन गर्न आवश्यक निकाय हरु संग पहल गरिनेछ ।
११. बालविवाह एक समस्याका रुपमा रहेकाले बालविवाहका घटनाहरुलाई निरुत्साहित गर्नका लागि बाल क्लब, अन्य सामुदायिक सन्जालहरु र प्रहरी प्रशासनको समेत संलग्नतामा क्षमता विकास गर्ने कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
१२. सामाजिक सूरक्षा कार्यक्रम तर्फ बाल अनुदान, एकल महिला, अपाङ्ग, ज्येष्ठ नागरिक, लोपोन्मुख जातिहरुको भत्ता वितरण कार्यलाई बैङ्किङ प्रणाली मार्फत कार्यान्वयन ल्याउन आवश्यक प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
१३. गाउँपालिकालाई वातावरणमैत्री, बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री, लैङ्गिक हिंशा मुक्त बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१४. गाउँपालिकाभित्र संचालित योजना तथा कार्यक्रमहरुको संयुक्त अनुगमन टोली (Joint Monitoring Team) गठन गरी सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मुल्याङ्कनलाई प्रभावकारी रुपमा लागु गरिनेछ

१५. गाउँपालिकाको नियमित प्रशासनिक सेवा प्रवाहलाई ूमुस्कान सहितको सेवाू (Service With Smile) को नीति लिइनेछ ।

१६. सेवाग्राहीहरुको गुनासो तथा उजुरीहरुलाई तत्कालैसुनुवाई (Rapid Response) गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

१७. पारदर्शिता, जवाफदेहिता, इमान्दारिता, कर्तव्यनिष्ठता साथ सेवा प्रवाहलाई सुशासनमैत्री, नागरिकमैत्री, भ्रष्टाचार रहित, बेरुजु रहित बनाइनेछ ।

१८. प्रशासनिक कामकारबाहीलाई सरल, चुस्त, प्रभावकारी बनाउन निर्णय गर्ने तहलाई घटाइनेछ। लामो र झन्झटिलो निर्णय प्रकृयालाई घटाउँदै एकद्वार सेवा प्रवाह प्रणाली (One Door System) अपनाइनेछ ।

१९. आवधिक योजनाहरु विकास गर्नका लागि गाउँपालिकास्तरीय आवधिक योजना (Rural Municipality Periodic Plan) तर्जुमा गर्नका लागी आवश्यक पहल गरिनेछ ।

२०. सामाजिक संघ संस्था संचालन कार्यविधि तयार गरी सेवा सुविधा, तलब, भत्ता एकरुपता कायम गरिनेछ । कार्यक्रम डुप्लिकेशन हुन नदिन विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।

२१. यस गाउँपालिका भित्र छरिएर रहेका साना, ठूला व्यवसायी, सहकारी, संघ संस्था, बिभिन्न कृषि समुह, महिला समुह, आमा समुह , क्लबहरुलाई सुचिकृत गरी आवश्यक अनुगमन, मुल्यांकन तथा सुपरिवेक्षण गर्नेछ ।

२२. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कुनै पनि संस्थाले तालिम, गोष्ठी, सेमिनार संचालन गर्नु परेमा गाउँपालिकाको समर्थन लिनु पर्नेछ । साथै त्यस्ता कार्यक्रममा सहभागीको नामावली अनिवार्य सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।

२३. रसायन मुक्त क्षेत्र घोषणा गर्न पूर्वाधार तयार गरिनेछ ।

२४. यस गाउँपालिकाले संचालन गर्ने रु दश लाख ९१०,००,०००।-० भन्दा माथिका भौतिक पूर्वाधारका कार्यक्रमहरु टेन्डर प्रकृयाबाट मात्र संचालन गरिनेछ ।

२५. ूआफ्नो वडा, आफैं बनाउँू भन्ने मूल नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।

२६. गाउँपालिका भित्र संचालन हुने विकास निर्माणको योजनाहरूमा ५५ प्राविधिक खर्च ९Contingency Cost) काटिनेछ ।

३.५.२क्षेत्रगतनीतितथाआधारहरुः

२७. आर्थिक विकासः

कृषि तथा पशु विकासः

- खाद्यान्न उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्न सिमी, फापर, आलु उत्पादक किसानहरुलाई उत्पादन परिमाणको आधारमा प्रोत्साहन स्वरुप पुरस्कार प्रदान गरिने छ ।
- स्थानीय विऊविजन जोगाउन कृषि सहकारी संस्था मार्फत विऊविजन वैंक स्थापना गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र एउटा घुम्ती कृषक पाठशालाको स्थापना गरी अगुवा कृषक तयार पारिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कृषि प्राविधिकहरुको वाह्रै महिना परिचालन गरिनेछ ।
- एक घर एक करेसावारीलाइ जोड दिइने छ भने एक घर एक बगैचालाइ पनि जोड दिइने छ ।

उद्योग तथा बाणिज्यः

- स्थानीय उद्योगधन्दा, कलकारखाना, बालीनालीबाट उत्पादित वस्तुहरुको बजारीकरणको प्रवन्ध गरी स्थानीय रोजगारी तथा आय आर्जनमा वृद्धि गरिनेछ।
- औद्योगिक क्षेत्रमा लगानी बढाउन तथा स्थानीय उद्योग धन्दालाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानुनी, प्रशासनिक तथा आर्थिक सुधारका प्रयासहरु अवलम्बन गरिनुका साथै लगानीमैत्री वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।

पर्यटनः

- स्थानीय पर्यटनका सम्भावनाहरुलाई यथासम्भव खोज अनुसन्धान, संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न तिला गाउँपालिकाको पर्यटन गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ । त्रिवेणि, नर्वेखोप्रीलाई धार्मिक पर्यटन र दहचौर लगायतका क्षेत्रको प्राकृतिक पर्यटन क्षेत्रको रुपमा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

सहकारी वित्तीयः

- लघु उद्यम प्रवर्द्वनका लागि गाउँपालिका स्तरमा १ औद्योगिक क्षेत्रका लागि पूर्वाधार निर्माण गर्न अध्ययन गरिनेछ ।
- ब्यवसायीक क्षेत्रमा लाग्न चाहने यूवाहरुलाई आधारभूत तालिम, यन्त्रऔजार सहयोग र अवलोकन भ्रमणको ब्यवस्था मिलाइने ।
- बैदेशीक रोजगारबाट फर्केका तथा बेरोजगार युवाहरुको तथ्याङ्क संकलन गरिउनीहरुलाई स्वरोजगारमुखी सिप प्रदान गरिने ।

२८. सामाजिक बिकासः

शिक्षाः

- गाउँपालिका भित्र नमुना अंग्रेजी माध्यमबाट शिक्षा प्रदान गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्थापन गरिनेछ ।जिर्ण अवस्थामा रहेका विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधारको मर्मत सम्भार गरिनेछ ।साथै शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक, कर्मचारी, व्यवस्थापन समितिको साझा शैक्षिक आचारसंहिता बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- गाउँ बस्ति टोलमा रहेका १५ वर्ष माथिका निरक्षर जनसंख्याको लागत संकलन गरी अनौपचारिक शिक्षा प्रदान गरी गाउँपालिकालाई साक्षर गाउँपालिका स्थापना गर्ने अभियान सन्चालन गरिनेछ ।
- आफ्नो विध्यालय र बिषयमा राम्रो रिजल्ट ल्याउने विध्याल र विषयगत शिक्षकहरुलाई पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा एक आवाशीय प्राविधिक शिक्षालय र एक स्नातकतह सम्मको अध्ययन अध्यापन गराउने क्याम्पस स्थापनाको लागि आवश्यक तयारी अघि बढाइनेछ ।
- विद्यार्थी नभएका, शिक्षक संख्या कम भएका विद्यालयहरुलाइ जनसंख्या, भूगोल, दुरीको आधारमा मर्ज गरिने नीति अवलम्वन गरिनेछ ।
- शैक्षिक क्षेत्रको सुधार तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि विध्यालय व्यवस्थापन नियमावली तर्जुमा गरि लागू गरिनेछ ।

स्वास्थ्यः

- गाउँपालिका स्तरको अस्पताल स्थापनाका लागि उपयूक्त स्थानको खोजी गरिने छ । सो को पूर्वाधार निर्माणका लागि नेपाल सरकारलाई अनुरोध गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकीहरुको व्यवस्थापन नियमावली तर्जुमा गरि अनुगमन व्यवस्था प्रभावकारी बनाइने छ । प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीमा प्रयोगशाला स्थापना गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकीहरुको भौतिक पूर्वाधारमा स्तरोन्नती गरिनेछ । कम्तिमा एउटा स्वास्थ्य चौकीलाई प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रमा स्तरोन्नती गर्न सम्बन्धित निकाय सँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ६० बर्ष माथिका जनतालाई घरमै गई स्वास्थ्य जाँच गर्ने घर घरमा स्वास्थ्यकर्मी अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

- हरेक घरका गृहिणीहरुलाई बालबालिका हेरचाह र स्वस्थ आहार सम्बन्धी आधारभूत तालिम दिइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र एउटा एम्बुलेन्सको व्यबस्थापन गर्न सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- गाउँमै बसोबास गर्ने वासिन्दाहरुको लागि स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- वर्षमा १ पटक हरेक वडामा विशेषज्ञ डाक्टरहरुको उपस्थितिमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिने छ ।
- स्थानीय जडिबुटी र आदिवासी ज्ञानलाई प्रबर्द्वन गरेर परम्परागत स्वास्थ्य सुविधा विस्तारमा जोड दिइनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाईः

- स्वच्छ खानेपानिमा तिलाबासीको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ । कम्तिमा प्रत्येक वडामा एउटा खानेपानी आयोजनाको संभाव्यताको अध्ययन गरी एक घर एक धाराको नीति अवलम्बन गरी यथासम्भव रुपमा खानेपानी आयोजना संचालनमा ल्याइनेछ ।

संस्कृति प्रवर्द्वनः

- तिला गाउँपालिकाको कला, सँस्कृति, भाषा, धर्म र सम्पदाको संरक्षण एवं विकासलाई जोड दिइनेछ ।गाउँपालिकामा रहेका पुरातात्विक महत्वका बस्ती, संरचना, मठ मन्दिर, गुम्बा, स्तम्भ, ताम्रपत्र, शिलालेख जस्ता ऐतिहासिक धरोहरको पहिचान गरी संरक्षण गरिनेछ ।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणः

- लैंगिकताको आधारमा कसैलाई भेदभाव गरिने छैन साथै यस गाउँपालिकाले लिने हरेक नीतिहरुमा लैंगिक समानतालाई प्रवर्द्वन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने हरेक सेवा सुविधामा महिलालाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- महिला, दलित, वालवालिका र अपाङ्ग अल्पसंख्यकहरुको क्षमता विकास, सशक्तिकरणको लागि पहल गरिनेछ ।

२९. पूर्वाधार विकासः

सडक तथा पुलः

- गाउँपालिका केन्द्रबाट प्रत्येक गाउँ बस्ति र वडा केन्द्रलाई सुरक्षित र भरपर्दो सडक संजालमा जोडिनेछ ।

- गाउँपालिका भित्र आवश्यक क्षेत्रमा झोलुङ्गे पुल, बेली ब्रिज र पक्की पुल निर्माणको लागि सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- हरेक गाउँ सडक संजाल सँग जोड्ने र एक गाउँ एक पार्क निर्माण गरिनेछ ।

सिंचाईः

- खेतियोग्य जमीनमा सिंचाई सुविधा पुर्याउन मुख्य कुलोहरु संचालनमा ल्याइनेछ भने बाँकी सुक्खा जमीन लिफ्ट प्रविधिको सिंचाईको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

भवन तथा शहरी विकासः

- गाउँपालिका क्षेत्रमा व्यवस्थित शहरी विकास गर्न व्यवस्थित गुरु योजना, भू उपयोग योजना लगायतको नीति अबलम्वन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र अव निर्माण हुने सम्पुर्ण घरको मापदण्ड बनाई भुकम्प प्रतिरोधि घर बनाइनेछ ।
- गाउँपालिकाको कार्यालय र माताहतका वडा कार्यालयहरुको भवन निर्माणको लागि आवश्यक जग्गाको व्यवस्था गरि भवन निर्माण कार्यको थालनी गरिनेछ ।

जलविद्युतः

- तिला गाउँपालिकालाई समृद्ध, समुन्नत बनाउन आवश्यक पर्ने उर्जा क्षेत्रमा सम्पुर्ण गाउँपालिकाबासीलाई पर्याप्त पुग्ने ४०० किलोवाट (400KW) सम्मको हाइड्रोपावर संचालनमा ल्याउने कार्य थालनी गरिनेछ भने अन्य गाउँपालिकालाई पनि बिद्युत उपलब्ध गराई गाउँपालिकाको आन्तरिक आय सिर्जना गर्ने मेगा हाइड्रो प्रोजेक्ट (Mega Hydro Project) संचालनमा ल्याइ यसको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।निजी क्षेत्रलाई विद्युत उत्पादनमा आकर्षित गरिनेछ ।यस क्षेत्रमा गाउँपालिकावासीको लगानीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ । वैकल्पिक उर्जाको प्रयोगलाई बढावा दिइनेछ ।

संचारः

- गाउँपालिकालाई संचार क्षेत्रसँग जोड्न तथा आम तिलाबासीले सूचना संचारको भरपुर उपयोग गर्न आवश्यक निकायहरुसँग विशेष पहल गरी सूचना र संचारमा पहुँच वृद्धि गरिनेछ ।

३०. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापनः

वन तथा भू(संरक्षणः

- सडक किनारामा भूक्षय प्रतिरोधी विरुवाहरु रोपी त्यसको संरक्षण र उपयोग गर्न सम्बन्धित समुदायलाई परिचालन गरिनेछ ।
- पहिरो तथा भूक्षयग्रस्त क्षेत्रहरुमा विरुवा रोपण गरिने, त्यसको संरक्षण र उपयोग कार्यमा गरिव तथा भूमिहिन किसानहरुलाई जिम्मा दिइनेछ ।
- अव्यवस्थित रुपमा रहेका नीजिवन, कवुलियती वन, सामुदायिक वन र राष्ट्रिय वनको लगत संकलन गरी व्यवस्थित कार्ययोजना निर्माण गरी चुस्त दुरुस्त अभिलेख राखि त्यसको उचित संरक्षण र उपयोग गरिनेछ ।
- यस क्षेत्रमा रहेको सामुदायिक वनहरुमा र राष्ट्रिय वनहरुमा जडिबुटीको खेति तथा संकलनको विशेष कार्ययोजना बनाई लागू गरिनेछ ।

जलवायु परिवर्तनः

- गाउँपालिकाभित्र जलवायु परिवर्तनले पारेको प्रभाव तथा असर बारे मध्यनजर गर्दै जलवायु परिवर्तनलाई न्युनिकरण गर्न पहल गरिनेछ ।

फोहोरमैला व्यवस्थापनः

- गाउँपालिका क्षेत्रको फोहोरमैला तथा बजार व्यवस्थापन गर्न प्रभावकारी रुपमा गाउँपालिकालाई स्वच्छ, हराभरा, सुन्दर राख्न फोहोरमैला व्यवस्थापन कार्ययोजना तयार गरी कुडारी, रारालिही, डुण्डेली बजार केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी तथा विध्यालय क्षेत्रका साथै गाउँबस्तीहरुमा विशेष पहल गरिनेछ ।

विपद व्यवस्थापनः

- गाउँपालिका भित्र हुन सक्ने विपद् व्यवस्थापन गर्न एक आकस्मिक कोषको व्यवस्था गरिनेछ ।

३१. संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाहः

मानव संशाधन विकासः

- गाउँपालिकाका उपलब्ध मानव संशाधनहरुको क्षमता विकास गर्न आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- साविकका गा।वि।स।का स्थायी, अस्थायी, करार कर्मचारी तथा सामाजिक परिचालकहरुलाई उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।

संस्थागत क्षमता विकासः

- एकिकृत तथ्यांक व्यवस्थापन प्रणाली सुरुवात गर्नेः पारिवारिक विवरण स्थापना गर्ने, सफ्टवेयर मार्फत सवै वडाहरुमा एउटै नेटवर्कबाट तथ्यांक अद्यावधिक हुने व्यवस्था गरीनुका साथै गाउँपालिकाको डिजीटल बस्तुगत विवरण तयार गरिनेछ ।

संस्तागत पूर्वाधारः

- गाउँपालिका कार्यालय तथा वडा कार्यालय भवन निर्माणका लागि इच्छुक स्थानीय जग्गादाताबाट जग्गा लिइ नेपाल सरकारको अनुदान तथा प्राविधिक सहयोग लिइनेछ ।
- नयाँ वडा कार्यालयहरूमा आवश्यक भौतिक पूर्वाधार, मानव संशाधन, फर्निचर, मेशिनरी औजारहरुको व्यवस्था गरी नागरिकहरुलाई सजिलै, घरदैलोमै सेवा प्रवाह गर्ने अवसर सिर्जना गरिनेछ ।

नागरिक वडापत्र तथा टोकन प्रणालीः

- प्रत्येक वडा कार्यालयमा क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गरिनेछ । साथै सेवा प्रवाहमा टोकन प्रणाली स्थापना गरी First In First Out (FIFO) मान्यतामा सेवा प्रवाह गरिनेछ ।

सेवा प्रवाहमा विद्युतीय सूचना प्रविधिको प्रयोगः

- गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवामा विद्युतीय सूचना प्रविधिको अत्याधिक प्रयोग गर्दै सेवा प्रवाहलाई सरल, छिटो र छरितो बनाइनेछ ।

३२. वित्तीय व्यवस्थापनर सुशासनः

राजस्व परिचालनः

- एक महिना भित्र गाउँपालिकाको राजश्व सुधार कार्ययोजना तर्जुमा गर्ने ।
- आम जनतालाई कर तथा राजश्वको महत्वका बारेमा जनचेतना बिस्तार गरी जनतालाइ कर तिर्न प्रेरित गराइ करको दायरा भित्र फराकिलो गरिनेछ ।

बेरुजु फर्छ्यौटः

- यस गाउँपालिकालाई बेरुजु रहित गाउँपालिका बनाइनेछ । साथै साविकका गा।वि।स।का पुरानो बेरुजुहरु नियमानुसार असुल उपर गरिनेछ । समयमै वेरुजु असुल उपर गर्ने व्यक्ति संस्थालाई उचित पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ । वेरुजु असुलीलाई कडाइका साथ अवलम्वन गरी बेरुजु रहित गाउँपालिका वनाइनेछ ।

सार्वजनिक सुनुवाईः

- गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाको बारेमा समय समयमा सार्वजनिक सुनुवाई गरिनेछ ।

३.६मुख्य मुख्य आयोजना र क्रियाकलापहरुः

आर्थिक वर्ष २०७४।७५ मा सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरु देहाय बमोजिम हुनेछन् ।

१. आर्थिक विकासः

कृषीः

- व्यवसायीक तरकारी खेति, बाली खेति, नगदेबाली, फलफुल खेति, नर्सरी खेति विकास कार्यक्रम

पर्यटनः

- तिला गाउँपालिकाको पर्यटन गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ ।

सहकारीः

- गाउँपालिका भित्रका सहकारीहरुको सुचिकृत गरीअभिलेख तथा अनुगमन गरिनेछ ।

२. सामाजिक बिकासः

शिक्षाः

- ३ वटा सामुदायिक विद्यालयमा नमुना अंग्रेजी माध्यमबाट अध्ययन सुरु गर्ने ।
- बिभिन्न बिद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गरिने ।
- उच्च शिक्षा तथा स्नातक तह संचालनका लागि आवश्यक परामर्श तथा तयारी गरिने ।
- नदैदेवि नि।मा।वि। खोप्रीमा घेरवार निर्माण गरिने ।
- देबलक्षमी निमावि सुढीमा घेरवार निर्माण गरिने ।
- महादेव आधारभूत विद्यालय, घोडेसिममा शौचालय निर्माण गरिने ।
- सिता मा।वि। रारालिहिमा छात्रा शौचालय निर्माण गरिने ।
- महादेव आधारभूत विद्यालय, रिपीमा फर्निचर शौचालय निर्माण गरिने ।
- सेतिवाडा माध्यमिक विद्यालय, नुवाकोटमा घेरवार तथा फर्निचर निर्माण गरिने ।
- देवि देउराली आधारभूत विद्यालय, पुरुमा शौचालय निर्माण गरिने ।
- महादेव आधारभूत विद्यालय, ढिपुमा घेरवार तथा कम्प्युटर व्यवस्थापन गरिने ।
- मालिका प्राथमिक विद्यालय, तल्लो खोप्रीमा स्याउ वगैंचा निर्माण गरिने ।
- ज्योती निमावि, रासाँमालापानीमा घेरवार तथा खानेपानि व्यवस्थापन गरिने ।
- देउराली उ।मा।वि।, जुम्लाकोटमा खानेपानी व्यवस्थापन गरिने ।

- कालिका आधारभूत विद्यालय, तुहीमा गेट घेरवार गरिने ।
- सरस्वति माध्यामिक विद्यालय कुडारीमा खानपानी, विज्ञान प्रयोगशाला र पुस्तकालय निर्माण गरिने ।
- नारायण प्रावि, लर्मीमा फर्निचर व्यवस्थापन गरिने ।
- शिव भैरव प्रा।वि। जोगिवाडामा घेरवार, शौचालय निर्माण गरिने ।
- प्रस्तावित निमावि, खोलिगाउँमा फर्निचर व्यवस्थापन गरिने ।
- जनजागृति निमावि चुलाकोटमा खेलमैदान, पर्खाल निर्माण गरिने ।
- भवानी आधारभूत विद्यालय, डुङ्ग्रीमा घेरवार, शौचालय निर्माण गरिने ।
- पन्चदेवल प्रावि थापागाउँमा घेरवार र खानेपानी मर्मत ।
- ज्ञान ज्योती प्रावि रावतवाडामा खेलमैदान निर्माण गरिने ।
- सरस्वती प्रावि पोखरीमा घेरवार निर्माण गरिने ।
- जगजागृति मावि, घोडेमहादेवमा शौचालय र घेरवार निर्माण गरिने ।
- महादेव प्रावि, रारालिहीमा फर्निचर, सिलिङ व्यवस्थापन गरिने ।
- नाभिडाँडा निमावि, साँपुलिमा खानेपानि र खेलमैदान, र घेरपर्खाल निर्माण गरिने ।
- शान्ति प्रगतिशिल बालशिक्षा, दानिवाडा घेरवार निर्माण गरिने ।

स्वास्थ्यः

- स्वास्थ्य चौकी कुडारीको ल्याव, इमरजेन्सी सेवा विस्तार
- स्वा। चौकी घोडे सेवा विस्तार तथा स्तरोन्नती
- स्वा। चौकी रारालिहि भवन मर्मत कार्य
- स्वास्थ्य चौकी मालिकाठाँटा सेवा स्तरोउन्नती
- स्वास्थ्य चौकी राँसामालापानीमा ल्याव संचालन

खानेपानी तथा सरसफाई

- नयाँ खा।पा। योजना सर्वे ४ क्षेत्रमा
- नयाँ निर्माण खा।पा। योजना
- पुरानो खा।पा।यो। मर्मत कार्य ३ वटा

खेलकुद तथा मनोरञ्जनः

- गाउँपालिका स्तरीय खेलमैदान निर्माण थालनी

३. **पूर्वाधार विकास**

सडकः

- स्थानीय सडक कुडारी बजार देखी डुंग्री सडक
- पातरसाँघु देखि वाइसथाप्ला सडक
- रारासेरी देखि मानेचौर सडक
- मानेचौर देखि मालापानी हुँदै राँसा सडक

- मानेचौर देखि ढिपु सडक
- मानेचौर देखि सुडी सडक
- मानेचौर देखि रिपी सडक
- रारासेरी देखि तुही हुँदै घोडेमहादेव सडक
- कयारकोट देखि तल्लो माथिल्लो खोप्री सडक
- ० विन्दु त्रिवेणी देखि स्याला लुम्सेरा हुँदै तुइनीखोला कुडारी सडक

पुल

- लुम्सेरा कुडारी वेली व्रिज केन्दमा माग गर्ने
- साँपुल्ली जुम्लाकोट वेली व्रिज केन्द्रमा माग गर्ने
- कठिना घट्ट तुही वेली व्रिज केन्द्रमा माग गर्ने

झोलुङ्गे पुलः

- रावतबाडा भेरीखोला झो। पु।
- सुडी ढिपु झो। पु। वडा नं। ९ र ६
- भ्यानचौर झो। पु। वडा नं।४
- पोखरी घट्ट झो।पु। वडा नं। ६
- पातारसाँघु झो।पु। वडा नं। २
- धनुली वोडार झो।पु। वडानं। ६
- नाग्मगाड घोडेसिन झो।पु। वडा नं। ७
- कुनागड भेरीखोला झो।पु। वडा नं ४

सिंचाई

- भेरी खोला देखी मैवोक्न्या बाटो लिफ्ट सिंचाइ सर्वे
- रारा सेरि देखि दहचौर लिफ्ट सिंचाइ सर्वे
- डुण्डेली देखि लर्मि लिफ्ट सिँचाई सर्वे
- राताढुङ्गा कुंडारी देखि पानी ट्याङ्की लिफ्ट सर्वे
- तुहीगाउँ लिफ्ट सिंचाइ सर्वे
- झारखेत सिँचाई आयोजना तिला गाउँपालिका
- वागदुला सिँचाई पोखरी निर्माण तिला
- तुही सिंचाई पोखरी निर्माण
- लामझाड देखी ठेलेचौर घट्टेखोला सिंचाई
- पुरु विद्युत कुलो निर्माण
- रारासेरी दहचौर लिफ्ट सिंचाई

भवन तथा शहरी विकासः

- १५ सैया जन स्वास्थ्य भवन निर्माण केन्द्र माग गर्ने
- क्याम्पस भवन निर्माण केन्द्रमा माग गर्ने
- खोप्रीमा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण

लघु तथा साना जलविद्युत

- तिलानदि रारा मेघा जलविद्युत सर्वे
- पुरु तिलागाउँपालिका जलविद्युत आयोजना निर्माण

४. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापनः

वन तथा भूसंरक्षणः

- बृक्षारोपण कार्यक्रम २ ठाउँमा

जलाधार संरक्षण

- तिला नदी, भेरीखोला र गोरुखोलामा जलाधार तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्तरण तथा संरक्षण कार्यक्रम

वातावरण संरक्षण सम्बन्धि जनचेतना(९ वटै वडामा

फोहोरमैला व्यवस्थापन

- फोहोरमैला व्यवस्थापन, ढल निकास र सार्वजनिक शौचालय निर्माण २ ठाउँमा

बिपद् व्यवस्थापन कोषः

- आकस्मिक रूपमा घट्ने प्राकृतिक प्रकोपहरुको व्यवस्थापन, प्रभावितहरुको उद्वार, राहत, पुनस्थापनाको लागि गाउँपालिकास्तरीय एक आकस्मिक कोष स्थापना गरिनेछ ।

५. संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाहः

संस्थागत पूर्वाधारः

- गाउँपालिकाको भवन निर्माण गर्न पहल गर्ने,
- वडा कार्यालय १,४,५,७ र ८ को कार्यालय भवन निर्माणको लागि पहल गर्ने
- गाउँपालिकाको कार्यालय नजिक बसपार्क निर्माण

नागरिक वडापत्रः

- सबै वडा कार्यालयहरुको नागरिक वडापत्र निर्माण

संस्थागत क्षमता विकासः

- पञ्जिकरण व्यवस्थापनः ९ ओटा वडा कार्यालयमा
- स्थानीय तथ्याङ्क र अभिलेख व्यवस्थापन(डिजिटल प्रोफाइल निर्माण गरी आवधिक योजना निर्माण
- गाउँपालिका कार्यालयमा व्यवस्थित सूचना केन्द्र स्थापना गर्ने

सुशासनः

- सुशासन प्रवर्द्वन, सार्वजनिक सुनुवाई
- सकारात्मक सोच, व्यवहार, आचारसंहिता, संगठनात्मक मानविय व्यवहार, क्षमता विकास तालिम

३.७अनुमानित व्यय र स्रोत व्यवस्थापन

आर्थिक वर्ष २०७४।७५ को अनुमानित व्यय र स्रोत व्यवस्थापन देहाय बमोजिम हुनेछः

१. आगामी आर्थिक वर्षको लागी अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोत मध्ये आन्तरिक आयबाट रू। १७ लाख अनुमान गरिएको छ भने वित्तीय समानीकरणबाट प्राप्त अनुदान रु। १४ करोड ४० लाख २१ हजार रहेको छ ।त्यसै गरी कर्णाली रोजगार कार्यक्रमबाट रू। २ करोड ५० लाख र सशर्त अनुदानबाट ६ करोड ६ लाख ९२ हजार प्राप्त हुने भएको छ ।अघिल्लो आ।व। २०७३।०७४ मा प्राप्त रू।१ करोडको अख्तियारी मध्ये ४८ लाख बाँकी रहेको छ ।यसरीआगामी आ।व। २०७४।०७५ को लागि कूल १७ करोड ५५ लाख २१ हजारको बजेट विनियोजन गरिएको ।कुल विनियोजन मध्ये चालु तर्फ रू। ३ करोड ७७ लाख अर्थात २१।४८ प्रतिशत र पुँजिगत तर्फ रू। १३ करोड ७८ लाख २१ हजार अर्थात ७८।५२ प्रतिशत रहेको छ ।

२. स्थानीय पदाधिकारीहरुको सेवा सुविधा प्रदेश कानून अनुसार हुनेछ।तर गाउँपालिकाको अपेक्षित राजस्व रकम असुल भएमा प्रदेश कानूनले निर्धारण गरेपछि सोही बमोजिम हुने गरी र प्रदेश कानून नबनेसम्मको लागि अपेक्षित राजश्व उठेमा पदाधिकारीको सेवा सुबिधाको लागि रु। १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

३. NGO/INGO बाट प्राप्त रु। १ करोड ४९ लाख ७१ हजार ३६६ चालु रकम र रू। २ करोड ९ लाख ६० हजार २४१ पुँजिगत रकम मध्ये प्रस्तावित रकमअनुसार गाउँपालिकालाई व्यवभार नहुने गरी छुट्याइएको छ ।

४. नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदानमा प्राप्त भएको रकम ६ करोड ०६ लाख ९२ हजार नेपाल सरकारबाट प्राप्त शिर्षक शिर्षकहरुमा विनियोजन गरिएको छ ।

५. गत वर्षको अल्या रकम ४८ लाख मध्ये स्विकृत कार्यक्रम अनुसार वडा कार्यालय र गाउँपालिकाको व्यवस्थापनमा खर्च हुने गरी विनियोजन गरिएको छ।

६. सहयोगी दातृ निकायहरुसँग साझेदारी कार्यक्रमहरु संचालन गर्नको समपुरक कोष (Matching Fund)को लागि रू। १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

७. वडा, बस्ति, टोल समुदाय स्तरबाट माग भई आएका योजनाहरुको वडा कार्यालयबाटै कार्यान्वयन हुने गरी रू। १ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

८. बिषयगत क्षेत्रमा कार्यक्रम अनुसार छुट्याइएको बजेट अनुसुचिमा उल्लेख गरेको छ । यहाँ शिर्षक अनुसार विनियोजित रकम मात्र प्रस्तुत गरिएको छ ।

    १. स्थानीय कृषी बालीहरुको विकासको लागी रू। ५३ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
    २. स्थानीय पर्यटनको प्रबर्द्वनको लागि गुरुयोजना निर्माण गर्न रु। ३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
    ३. स्थानीय स्तरमा गठित सहकारीहरुको अभिलेखिकरण, अनुगमन, सुपरिवेक्षणको लागि रू। २ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

४. विद्यालय हरुको भौतिक पूर्वाधार सुधार, शौचालय, घेरवार, खेलमैदान निर्माण, ३ वटा नमुना अंग्रेजी माध्यमबाट पढाई लगायत स्नातक तहको क्याम्पस स्थापनाको लागि आवश्यक परामर्शको लागि रु. ९१लाख विनियोजन गरिएको छ ।

५. स्वास्थ्य चौकीहरुको मर्मत, संभार, ल्याब स्थापना, इमरजेन्सी सेवा विस्तारको लागि रु. ४७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

६. गाउँपालिका भित्र नयाँ खानेपानी आयोजनाको संभाव्यता अध्ययन र पुरानो ३ वटा खानेपानी आयोजना मर्मतको लागि रू. ४२ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

७. गाउँपालिकास्तरीय खेलकुद मैदान निर्माणको लागि रु. ५ लाख विनियोजन गरिएको छ।

८. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण अन्तर्गत महिला, दलित, अपाङ्ग, बालबालिका, युवाहरुलाई बिभिन्न शिर्षकको कार्यक्रममा रू. ५८ लाख ७१ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

९. गाउँपालिका भित्रका वडा कार्यालयहरुलाई सडक सन्जालले जोडी सहज आगावमनको व्वयस्था गर्न रू. ३ करोड ६७ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

१०. कर्णाली रोजगार बाट सडक निर्माण पूर्वाधारको लागि रु. २ करोड ५० लाख प्राप्त भएकोमा विभिन्न शिर्षकको कार्यक्रममा रु. २ करोड ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

११. सिंचाईको सम्भाव्यता अध्ययन गरी कृषि बालीलाई सहज तथा भरपुर रुपमा उत्पादन गरी आय आर्जन वृद्वि गर्न रू. १ करोड ३० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१२. स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण गरी सेवा स्तरोन्नतरी गर्न रू. ४ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१३. जलविद्युतको सर्वे तथा लघु जल विद्युतको आयोजना निर्माणको लागि रू.१ करोड ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१४. इन्टरनेट संचालन तथा सूचना प्रविधिमा पहुँच अभिवृद्विको लागि रू. ३ लाख विनियोजन गरिएको छ।

१५. वृक्षारोपण गरी वन तथा वातावरण संरक्षण कार्यक्रमको लागि रु. १ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

१६. जलाधार संरक्षण तथा जल उत्पन्न प्रकोप न्युनिकरणको लागि रू. १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१७. वातावरण संरक्षण सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्वि कार्यक्रमको लागि रु. १ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१८. फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा ढल निकास र सार्वजनिक शौचालय निर्माणको लागि रु. १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१९. आकस्मिक रूपमा घट्न सक्ने प्राकृतिक प्रकोपहरुको व्यवस्थापन, प्रकोप पछिको पुनस्थापनाको लागि रु. ८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

२०. पञ्जिकरण व्यवस्थापन तालिम तथा व्यवस्थित अभिलेखिकरणको लागि रू। २ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

२१. डिजिटल वस्तुगत विवरण तथा आवधिक योजना निर्माणको लागि रु। १६ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

२२. नागरिक वडापत्र, सार्वजनिक सुनुवाई, अनुगमन, मुल्याङ्कन, सुपरिवेक्षण, गुनासो व्यवस्थापनको लागि रु। २ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

२३. कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुमा सकारात्मक सोच, व्यवहार, आचारसंहिताको विकासको लागि रू। १ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

२४. गाउँपालिका कार्यालयमा व्यवस्थित सूचना केन्द्र संचालन गरी आम नागरिकको सूचनाको हक अभिवृद्‌वि गर्न रू। १ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

३।८आर्थिक वर्ष २०७४‍७५ को योजना बैंक

आर्थिक वर्ष २०७४‍७५ का लागि नेपाल सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदान र सशर्त अनुदान अन्तर्गत तिला गाउँपालिकामा वित्तीय हस्तान्तरण भई प्राप्त हुने रकम विनियोजनबाट सञ्चालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरुका अतिरिक्त तिला गाउँपालिकालाई मध्यनजर गरी तय गरिएको योजनाहरुको सूचिकृत योजना बैंक देहाय बमोजिम रहेका छन्:

१. एक घर एक बँगैचा कार्यक्रम
२. सिमि ग्रेडिङ तथा संकलन केन्द्र स्थापना
३. फलफुल तथा नर्शरी स्थापना
४. मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी खेति कार्यक्रम
५. वृक्षरोपण कार्यक्रम
६. शौचालय निर्माण तथा धुँवारहित चुलो
७. सार्वजनिक शौचालय निर्माण
८. पूर्ण सरसफाई कार्यक्रम
९. लक्षित वर्ग केन्द्रित कार्यक्रम
१०. छुइ प्रथा न्युनीकरण कार्यक्रम
११. जलवायु परिवर्तन न्युनिकरणका कार्यक्रमहरु
१२. जल उत्पन्न तथा जलाधार व्यवस्थापान कार्यक्रम
१३. जलविद्‌युत तथा वायु उर्जा सम्बन्धि कार्यक्रम
१४. स्वरोजगार तथा सिप विकासका कार्यक्रमहरु
१५. क्षमता अभिवृद्‌विका कार्यक्रमहरु
१६. महिला, बालबालिका तथा अपाङ्गमैत्री कार्यक्रमहरु
१७. स्वास्थ्य सेवा सुधारका कार्यक्रमहरु
१८. विद्‌यालय सहयोग तथा सुधार कार्यक्रम
१९. सिचाँई तथा खानेपानि सम्बन्धि कार्यक्रम

२०. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यक्रम
२१. कला,साहित्य संस्कृति संवर्द्वन सम्बन्धि कार्यक्रम

खण्ड४ - अनुसूचिहरु

अनुसूचि१ - आय व्ययको विवरण
आ.व. २०७४\०७५

अनुसूची-१
रु. हजारमा

शीर्षक		आ.व.२०७२/७३ को यथार्थ	आ.व. २०७३/७४ कोसंशोधित अनुमान	आ.व.२०७४/७५ को अनुमान
आय:				
	राजस्व:			
	आन्तरिक राजस्व			१,३००
	राजस्व बाँडफाँडबाटप्राप्त रकम		1.	४००
	अन्य आय			-
	अन्तर सरकारी वित्तीयहस्तान्तरण			

	नेपाल सरकारबाटप्राप्त		१,००,००	१,४४,०२१
	प्रदेश सरकारबाटप्राप्त			-
	अन्तर स्थानीय तहबाटप्राप्त			-
	जनसहभागिताः			
	नगद सहभागिता			-
	श्रम तथा वस्तुगतसहायता			-
व्ययः				
	चालु खर्च		२,०००	३,७७,००
	पूँजिगतखर्च		३,२००	१३,७८,२१
बजेट बचत (+)/न्यून (-)			**(+) ४,८००**	**०**

वित्तीय व्यवस्था				
	खुद ऋण लगानी			
	ऋण लगानी (-)			-
	ऋण लगानीको सावाँफिर्ता प्राप्ती (+)			-
	खुद शेयर लगानी			
	शेयर लगानी (-)			-
	शेयर बिक्रीबाट लगानीफिर्ता प्राप्ती (+)			-

	खुद ऋण प्राप्ती			
	ऋणको साँवा भुक्तानी (-)			-
	ऋण प्राप्ती (+)			-

अन्तिम बजेट बचत (+)/न्यून (-)		**(+) ४८००**	**०**

अनुसूचि२ राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान

राजस्वतथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान

आ.व.२०७४/७५

अनुसूची-२

रु. हजारमा

शीर्षक	**आ.व.२०७२/७३ कोयथार्थ**	**आ.व.२०७३/७४ कोसंशोधित अनुमान**	**आ.व.२०७४/७५ कोलक्ष्य**
राजस्वः			
आन्तरिक राजस्वः			
सम्पत्ती कर		-	१
घरबहाल कर		-	५
घरजग्गा रजिष्ट्रेशनशुल्क		-	०
सवारी साधन पटके कर		-	१०
सेवा शुल्क (स्थानीयपूर्वाधार तथा सेवा उपयोगमा)		-	०
दस्तुर (स्थानीय तहबाटहुने सिफारिस लगायतमा)		३००	२१०
पर्यटन शुल्क		-	०
विज्ञापन कर		-	१
व्यवसाय कर		-	८३
घरधुरी कर			१००
दण्ड जरिवाना		१५	३०
मनोरञ्जन कर		-	-
मालपोत संकलन (तिरो)		-	१००
ढुङ्गा/गिट्टी/बालुवा कर		-	७००
जडिबुटी कर		-	६०
बहाल विटौरी घर जग्गाकर		-	-
मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिंग, प्वाँख, छालामा कर		-	-
प्राकृतिक स्रोत साधनव्यवसायिक कर		-	-
शेयर लगानीबाट प्राप्तलाभांश तथा पूँजिगत लाभ आय		-	-
ऋण लगानीबाट प्राप्तव्याज आय		-	-
अन्य		-	-
राजस्व बाँडफाँडः			
राजस्व बाँडफाँडप्राप्ति (+)		-	४००
राजस्व बाँडफाँडहस्तान्तरण (-)		-	-
		-	-
अन्य आयः			
साविक स्थानीयनिकायबाट हस्तान्तरण भई प्राप्त रकम		-	-
बेरुजु असुली		-	-
गत वर्षको नगद मौज्दात		-	-

			-	--
अन्तर सरकारी वित्तीयहस्तान्तरणः				
	नेपाल सरकारबाटप्राप्त अनुदानः			
	वित्तीय समानीकरणअनुदान		-	१,४४,०२१
	सशर्त अनुदान		-	६,०६,९२
	समपूरक अनुदान		-	-
	विशेष अनुदान		0	-
	प्रदेश सरकारबाटप्राप्त अनुदानः			
	वित्तीय समानीकरणअनुदान			-
	सशर्त अनुदान			-
	समपूरक अनुदान			-
	विशेष अनुदान			-
	अन्य स्थानीय तहबाटप्राप्त अनुदानः			
	सशर्त अनुदान			-
	समपूरक अनुदान			-
	विशेष अनुदान			-
जनसहभागिताः				
	नगद सहभागिता			-
	श्रम तथा वस्तुगतसहायता			-

अनुसूचि३ व्यय अनुमान

व्यय अनुमान

आ.व.२०७४/७५

अनुसूचि ३

रु.हजारमा

शीर्षक	आ.व.२०७२/७३ को यथार्थ	आ.व.२०७३/७४ को संशोधित अनुमान	आ.व.२०७४/७५ को अनुमान	श्रोत					
				आन्तरिक श्रोत	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जनसहभागिता
					नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीयतह		
चालु खर्च									
पदाधिकारीहरुकोपारिश्रमिक तथा सुविधा	-	-	१५००		२०८०				
कर्मचारी पारिश्रमिकतथा सुविधा			१८२१९		१८२१९				
कार्यालय सञ्चालनसम्बन्धी खर्च			३०२५		३०२५				
मर्मत सम्भार खर्च			५१०		५१०				
गोष्ठी									
परामर्श तथा अन्य सेवाशुल्क			०						
अनुगमन, मुल्याङ्कन रभ्रमण खर्च			१९५०						
ऋणमा ब्याज भुक्तानी			-		-				
अन्तर स्थानीय तहवित्तीय हस्तान्तरण/अनुदान			-		-				
विविध खर्च			१९६५		१९६५				
वडा चालू अनुदान			०		०				
स्थानीय भत्ता			२८७८		२८७८				
महङ्गी भत्ता			४३२		४३२				
फिल्ड भत्ता			०		०				
अन्य भत्ता			१०५६		१०५६				
पोशाक भत्ता			६४५		६४५				
पानी तथा बिजुली			४६०		४६०				

	संचार महसुल			८००		८००				
	वीमा			४०		४०				
	घरभाडा			७२०		७२०				
	अन्य भाडा									
	इन्धन सवारी			५१०		५१०				
	संचालन तथा मर्मत									
	ईन्धनजन्य प्रयोजन			३३०		३३०				
	सरुवा भ्रमण खर्च			५००		५००				
	भ्रमण खर्च			१५००		१५००				
	कार्यक्रम खर्च			६५९		६५९				
पूँजिगत खर्च										
	जग्गा खरिद									
	भवन निर्माण/खरिद									
	फर्निचर			६५६		६५६				
	सवारी साधन			१७८४		१७८४				
	मेशिनरी औजार			२१६८		२१६८				
	सार्वजनिक निर्माण			१९०		१९०				
	पूँजिगत अनुसन्धान तथापरामर्श									

अनुसूचि४ - वित्तीय व्यवस्था अनुमान

वित्तीयव्यवस्था अनुमान

आ.व.२०७४/७५

अनुसूची-४

रु. हजारमा

शीर्षक		आ.व.२०७२/७३ कोयथार्थ	आ.व.२०७३/७४ कोसंशोधित अनुमान	आ.व२०७४/७५ कोअनुमान
वित्तीय व्यवस्था:				
	खुद ऋण लगानी			-
	ऋण लगानी (-)			-
	ऋण लगानीको सावाँफिर्ता प्राप्ती (+)			-
				-
	खुद शेयर लगानी			
	शेयर लगानी (-)			-
	शेयर बिक्रीबाट लगानीफिर्ता प्राप्ती (+)			-
	खुद ऋण प्राप्ती			
	ऋणको साँवा भुक्तानी (-)			-
	ऋण प्राप्ती (+)			-

अनुसूचि५ - कार्यक्षेत्रगत व्यय अनुमान

कार्यक्षेत्रगत व्यय अनुमान

आ.व.२०७४/७५

अनुसूची-५

रु. हजारमा

संकेत नं.	शीर्षक	आ.व.२०७२/७३ को यथार्थ	आ.व.२०७३/७४ को संशोधित अनुमान	आ.व.२०७४/७५ को अनुमान	श्रोत					
					आन्तरिक श्रोत	अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जनसहभागिता
						नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय यतह		
१०	**आर्थिक विकास**	०	०	०	०	०		०	०	०
१०१०	कृषि			५३५०		५३५०				
१०२०	उद्योग तथा वाणिज्य									
१०३०	पर्यटन			३००		३००				
१०४०	सहकारी			२००		२००				
१०५०	वित्तीय क्षेत्र									
२०	**सामाजिक विकास**	०	०	०	०	०		०	०	०
२०१०	शिक्षा			९१००		९१००				
२०२०	स्वास्थ्य			४७००		४७००				
२०३०	खानेपानी तथा सरसफाइ			४२००		४२००				
२०४०	संस्कृति प्रवर्द्धन									
२०५०	खेलकुद तथा मनोरञ्जन			५००		५००				
२०६०	लैगिक समानता तथासामाजिक समावेशीकरण			५८७१		५८७१				
३०	**पूर्वाधार विकास**	०	०	०	०	०		०	०	०
३०१०	स्थानीय सडक, पुल तथाझोलुङ्गेपुल			३६७५०		३६७५०				
३०२०	सिंचाई			१३०००		३५५०				
३०३०	भवन तथा सहरी विकास			४००		४००				
३०४०	उर्जा, लघु तथा सानाजलविद्युत (वैकल्पिक उर्जा समेत)									
३०५०	सञ्चार			३००		३००				
४०	**वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन**	०	०	३५५०	०	३५५०		०	०	०
४०१०	वन तथा भु-संरक्षण									
४०२०	जलाधार संरक्षण									
४०३०	वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन									
४०४०	फोहरमैला तथा ढलव्यवस्थापन									
४०५०	जलउत्पन्न प्रकोपनियन्त्रण									

४०६०	विपद व्यवस्थापन									
४०७०	वारुण यन्त्र सञ्चालन									
५०	**संस्थागत विकास, सेवा प्रवाहर सुशासन**	०	०	२३००	०	२३००		०	०	०
५०१०	सामान्य सेवा									
५०२०	सुरक्षा व्यवस्थापन									
५०३०	सूचना प्रविधि									
५०४०	पञ्जिकरण व्यवस्थापन									
५०५०	स्थानीय तथ्याङ्कसंकलन र अभिलेख व्यवस्थापन									
५०६०	सुशासन प्रवर्द्धन									
५०७०	अनुसन्धान तथा विकास									
५०८०	अन्यत्र वर्गिकृतनभएको									

अनुसूचि ६ - वार्षिक विकास कार्यक्रम

वार्षिक विकास कार्यक्रम

आ.व.२०७४/७५

अनुसूची-६

संकेत नं./विषयगतशिर्षकः कृषि क्षेत्र

रु. हजारमा

क्र.सं.	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम	कार्यान्वयन हुनेस्थान	लक्ष्य	विनियोजन रु.	श्रोत					
					आन्तरिक श्रोत	अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण			ऋण	जनसहभागिता
						नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	स्थानीय तह		
१	व्यवसाहिक तरकारी खेती विकास कार्यक्रम		१ आ।व।	१०००		१०००				
२	व्यवसाहिक बाली खेती विकास कार्यक्रम		१ वर्ष	१२५०		१२५०				
३	व्यवसाहिक नगदेवाली खेती विकास कार्यक्रम		१ वर्ष	१२५०		१२५०				
४	व्यवसाहिक फलफुल खेती विकास कार्यक्रम		१ वर्ष	१३५०		१३५०				
५	व्यवसाहिक नर्सरी खेती विकास कार्यक्रम		१ वर्ष	५००		५००				
	पर्यटन									
१	त्रिवेणी,दहचौर,नदैखोप्री,छडा झरना र आर्फा पर्यटन गुरुयोजना निर्माण		१ वर्ष	३००		३००				
	सहकारी									
१	सहकारी सुचिकृत, अनुगमन		१ वर्ष	२००		२००				
	सामाजिक विकास									
	शिक्षा									
१	नमुना अंग्रेजी माध्यम संञ्चालनको लागि ३ वटा विद्यालय		१ वर्ष	१५००		१५००				
२	नदै नि.मा.वि तिला ९ खोप्री घेरावार		१ वर्ष	२००		२००				
३	देवलक्ष्मी नि.मा.वि.सुढी घेरावार		१ वर्ष	२५०		२५०				

४	महादेव प्रा.वि.घोडेसिम शौचालय निर्माण		१ वर्ष	२५०		२५०				
५	सिता मा.वि.रारालिही छात्रा सौचालय निर्माण		१वर्ष	३००		३००				
६	महादेव प्रा.वि.रिपी शौचालय तथा घेरावार निर्माण		१वर्ष	२५०		२५०				
७	सेतीवाडा मा.वि.नुवाकोट, घेरावार निर्माण, खानेपानी		१वर्ष	३००		३००				
८	देविदेउराली आ.वि.पुरु शौचालय निर्माण		१वर्ष	१५०		१५०				
९	महादेव आ.वि.ढिपु घेरावार तथा कम्प्यूटर		१ वर्ष	३००		३००				
१०	मालिका प्रा.वि.तल्लो खोप्री स्याउ बगैचा घेरावार		१ वर्ष	२५०		२५०				
११	ज्योति मा.वि.रासामालापानी, घेरावार तथा खानेपानी		१ वर्ष	३००		३००				
१२	देउराली उ.म.वि. जुम्लाकोट ,खानेपानी निर्माण			४००		४००				
१३	कालिका आधारभूत विद्यालय , तुही गेट घेरवार निर्माण			२००		२००				
१४	सरस्वती उ.मा.वि. कडारी ,खानेपानी, ल्याव,पुस्ताकालय , घेरवार			३५००		३५००				
१५	नारायण प्रा.वि. लर्मी फर्निचर			१५००		१५००				
१६	शिव भैरब प्रा.वि.जोगीवाडा घेरवार ,शौचालय निर्माण			२५००		२५००				
१७	नि.मा.वि.खोलिगाँउ फर्निचर			१००		१००				
१८	जनजागृति नि.मा.वि. चुलाकोट,पर्खाल घेरवार निर्माण			६००		६००				
१९	भवानी आधारभूत विद्यालय,डुग्री ,शौचालय,घेरवार निर्माण			२५००		२५००				
२०	पञ्चेदेवल प्रा.वि.थापागाँउ,घेरवार तथा खनेपानी मर्मत			२००		२००				
२१	ज्ञान ज्योती प्रा.वि. रावतबाडा,खेलमैदान विस्तार		१ वर्ष	२५००		२५००				
२२	सरस्वती प्रा.वि.पोखरी , घेरवार		१	२५००		२५००				

	निर्माण		वर्ष							
२३	जनजागृती मा.वि., घोडेपोखरी शौचालय,घेरवार निर्माण		१वर्ष	३००		३००				
२४	महादेव प्रा.वि.रारगाँउ,फर्निचर, सिलिङ्ग		१ वर्ष	२५००		२५००				
२५	नाभिडाँडा नि.मा.वि.साँपुसल्ली खानेपानी घेरवार निर्माण		१ वर्ष	११५००		११५००				
२६	शान्ति प्रगतिशिल बालशिक्षा, दानिवाडा घेरवार निर्माण		१ वर्ष	१५००		१५००				
२७	उच्च शिक्षा /स्नातक तह संचालनका लागि परामर्श तथा तयारी		१ वर्ष	२००		२००				
जम्मा				९१०००		९१०००				
	स्वास्थ्य									
१	स्वास्थ्य चौकी कुडारी ल्याव,इमरजेन्सी सेवा विस्तार			१०००		१०००				
२	स्वास्थ्य चौकी घोडे सेवा विस्तार तथा स्तरउन्नती			६००		६००				
३	स्वास्थ्य चोकी रारालिही,भवन मर्मत कार्य			७००		७००				
४	स्वास्थ्य चौकी मालिकाठाँटा, सेवा स्तरउन्नती			६००		६००				
५	स्वास्थ्य चौकी राँसामालापानी,ल्याव संचालन			८००		८००				
६	स्वास्थ्य शिविर संचालन			१०००		१०००				
जम्मा				४७०००	०	४७०००				
	खानेपानी तथा सरसफाई									
१	नयाँ खानेपानी योजना सर्वे , ४ क्षेत्रमा			१०००		१०००				
२	नयाँ निर्माण खानेपानी , योजना			२२००		२२००				
३	पुरानो खानेपानी योजना मर्मत कार्य ३ वटा			१०००		१०००				
जम्मा		प	प	४२०००	०	४२०००		प	प	
	खेलकुद तथा मानोरञ्जन									
	गाँउपालिकास्तरीय खेलमैदान निर्माण थालनी			५०००		५०००				
	लैंगिक समानता तथा समावेशिकरण									
१	हातेहोजेरी तालिम ३६ जना महिलालाई			६००		६००				
२	फलफुल बगैचा व्यवस्थापन तालिम औजार वितरण			४५०		४५०				
३	छुईप्रथा न्यूनिकरण सम्बन्धि कार्यक्रम ९ वडामा			४५०		४५०				

४	जर्सी गाई सहयोग कार्यक्रम २० जनालाई (दलित)			२०००		२०००				
५	सुनचाँदि तालिम ३ जनालाई(दलित)			२००		२००				
६	वर्कशप तालिम ५ जनालाई (दलित)			२५०		२५०				
७	फर्निचर तालिम ७ जनालाई (दलित)			३००		३००				
८	बालबालिका			७००		७००				
९	अपङ्ग			४२१		४२१				
१०	युवा जिबनपयोगी पेशा छनौट बारे परामर्श			५००		५००				
जम्मा		ग	ग	५८७१	०	५८७१		ग	ग	
	पुर्वधार विकास स्थानीय सडक									
१	कुडारी बजार देखी डुग्री सडक खण्ड			३८००		३८००				
२	पातरासाँघु देखी बाईसथाप्ला सडक खण्ड			२८००		२८००				
३	रारासेरी देखि मानेचौर सडक खण्ड			६७५०		६७५०				
४	मानेचौर देखी मालापानी हुँदै राँसा सडक खण्ड			३८००		३८००				
५	मानेचौर देखी ढिपु सडक खण्ड			३८००		३८००				
६	मानेचौर देखी सुडी सडक खण्ड			३३००		३३००				
७	मानेचौर देखी रिपी सडक खण्ढ			२८००		२८००				
८	रारासेरी देखी तुही हुँदै घोडेमहादेव सडक खण्ड			५७५०		५७५०				
९	क्यारकोट देखी तल्लो माथिल्लो खोप्री सडक खण्ड			२७००		२७००				
११	कुडारी ० विन्दु देखी तुईनीखोला सडक खण्ड			१२५०		१२५०				
जम्मा		ग	ग	३६७५०	०	३६७५०		ग	ग	
	कार्णली रोजगार बाट									
१	कुडारी बजार देखि डुन्डेली सम्म			१७००		१७००				
२	पातारसाँघु देखि बाईसथाप्ला सम्म			१३००		१३००				
३	रारासेरी देखि मानेचौर सम्म			२२००		२२००				
४	मानेचौर देखि मालापानी हुादै राँसा गाँउ सम्मम			११००		११००				
५	मानेचौर देखि ढिपु गाँउ सम्म			१०००		१०००				
६	मानेचौर देखि सुडी गाँउ सम्म			१०००		१०००				
७	मानेचौर देखि रिपी गाँउ सम्म			८००		८००				
८	रारासेरी देखि तुही हुदै घोडेमहादेव सडक सम्म			२०००		२०००				
९	कयारकोट देखि तल्लो माथिल्लो खोप्री सम्म			१०००		१०००				
१०	गाथचौर देखि थापागाँउ सम्म			१२००		१२००				
११	तुही घोडेसिम गाँउ सम्म			२५००		२५००				

१२	कुडारी ० विन्दु देखि जोगीवाडा,दानिवाडा सडक खण्ड			२०००		२०००				
१३	नौलो घट्ट सापुल्ली पुरुलेख जुम्लाकौ सडक			२५००		२५००				
१४	सेतीवाडा स्कुल देखि हमाले पेट हुँदै तरापी सडक खण्ड			२०००		२०००				
१५	पातारसाँघु सियाला देखि गाडगुडेनी रार घोडेटो बाटो			६००		६००				
१६	गाथचौर देखि खोलीगाँउ सम्म			१०००		१०००				
१७	देवलफिल्ड निर्माण पोखरी			३००		३००				
१८	डुण्डेली देखि लर्मि गाँउसम्म घोडेटो बाटो			५००		५००				
१९	मानेखोला घट्टबाट मालापानी घोडेटो बाटो			३००		३००				
जम्मा				२५०००		२५०००				
	पुल									
१	लुम्सेरा कुडारी वेली व्रिज केन्द्रमा माग गर्ने									
२	साँपुल्ली जुम्लाकोट वेली व्रिज केन्द्रमा माग गर्ने									
३	कठिना घट्ट तुही बेली व्रिज केन्द्रमा माग गर्ने									
	झोलुङ्गे पुल									
१	रावतवाडा भेरीखोला झोलुङ्गे पुल									
२	सुडी ढिपु झोलुङ्गे पुल वडा नं. ९र ६									
३	भुयानचौर झोलुङ्गे पुल वडा नं. ४									
४	पोखरी घट्ट झोलुङ्गे पुल वडा नं. ६									
५	पातरसाँगु झोलुङ्गे पुल वडा नं. २									
६	धनुली बोडार झोलुङ्गे पुल वडा नं. ६									
७	नाग्माघाट घोडेसीम झोलुङ्गे पुल वडा नं. ७									
८	कुनागड भेरीखोला झोलुङ्गे पुल वडा नं. ४									
	सिँचाई									
१	भेरी खोला देखि मही वोक्न्या बाटो लिफ्ट सिंचाई सर्वे			५००		५००				
२	रारा सेरी देखि दहचौर लिफ्ट सिंचाई सर्वे									
३	डुण्डेली देखि लर्मि लिफ्ट सिंचाई सर्वे									
४	राताढुङ्गा कुडारी देखि पानि टयाङ्की लिफ्ट सिंचाई सर्वे									
५	झारखेत सिंचाई आयोजना तिला गाँउपालिका ४			२०००		२०००				

६	वागदुल सिंचाई पोखरी निर्माण तिला गाँउपालिका २			१०००		१०००				
७	तुही सिंचाई पोखरी तिला ७			१०००		१०००				
८	लामझाडा देखि ठेलेचौर घट्टेखोला सिंचाई तिला ९			५००		५००				
९	रारासेरी देखि दहचौर लिफ्ट सिंचाई			३५००		३५००				
१०	पुरु विद्युत कुलो निर्माण तिला ८			४५००		४५००				
जम्मा				१३०००		१३०००				
	भवान तथा शहरी विकास									
१	तिला गाँउपालिका कार्यालय भावन									
२	तिला गाँउपालिका वडा नं. १,४,५,७ र ८ कार्यालय भवन									
३	उपस्वास्थ्य चौकी नयाँ स्थापना तिला ४									
४	उपस्वास्थ्य चौकी नयाँ स्थापना तिला ६									
५	उपस्वास्थ्य चौकी नयाँ स्थापना तिला ७ गोठी									
६	उपस्वास्थ्य चौकी नयाँ स्थापना तिला ९ ढिपु									
७	१५ सैया जन स्वास्थ्य भवन निर्माण									
८	क्याम्पस भवन निर्माण									
९	स्वास्थ्य चौकी भावन निर्माण तिला ९ खोप्री			४००		४००				
भवन जम्मा				४००		४००				
	लघु तथा साना जलविद्युत , उर्जा									
१	तिला नदी रारा भेघा जलविद्युत सर्वे			५००		५००				
२	पुरु तिलागाँउपालिका जलविद्युत आयोजना पुरु निर्माण			१००००		१००००				
जम्मा				१०५००		१०५००				
इन्टरनेट संचालन/सुचना प्रविधिमा पहुँच अभिवृद्धी				३००		३००				
	बन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन									
१	बृक्षरोपण कार्यक्रम २ ठाँउमा			१५०		१५०				
२	जलधार तथा जल उत्पन्न संरक्षण कार्यक्रम तिलानदि,भेरीखोला र गोरुखोलामा			१२००		१२००				
३	वातावरण संरक्षण सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम ९ वडामा			१००		१००				
४	फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा ढल निकास कार्यक्रम र सार्वजनिक शौचालय निर्माण, मर्मत २ ठाँउमा			१०००		१०००				
५	विपद् व्यवस्थापन कोष			८००		८००				
जम्मा				३२५०		३२५०				

	संस्थागत विकास , सेवा प्रवाह तथा सुशासन									
१	पञ्जिकरण व्यवस्थापन,तालिम,अभिलेखिकरण			२००		२००				
२	डिजिटल वस्तुगत विवरण तयार र आवधिक योजना निर्माण			१६००		१६००				
३	सार्वजनिक सुनुवाई, अनुगमन, मूल्याङ्कन, सुपरिवेक्षण			२००		२००				
४	गाँउपालिका केन्द्रमा सुचना केन्द्र संचालन			१५०		१५०				
५	सकारात्मक सोच,व्यवहार, आचारसंहिता			१५०		१५०				
६	क्षमता विकास तालिम									
७	स्वागत गेट निर्माण									
जम्मा				२३००						
कुल जम्मा				१२००२१						
कर्णाली रोजगार				२५०००						
कुल जम्मा				९५०२१						